

چگونگی ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت

تألیف

دکتر مهدی ناظمی اردکانی
هیأت علمی دانشگاه امام حسین (علیه السلام)
محمد شیخ زاده

انتشارات آثار فکر

تهران-۱۳۹۳

شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۲-۱۶-۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۶۹۵۰۵
عنوان و نام پدیدآور	: چیگونگی ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت / تألیف مهدی ناظمی، محمد شیخ زاده.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات آثار فکر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۰ ص.
موضوع	: ایثارگری
موضوع	: شهادت
رده بندی دیویی	: ۶۳۲/۲۹۷
رده بندی کنگره	: BP ۱۳۹۳۳/۲۵۰ چ ۸ / ۲
برسئله	: ناظمی اردکانی، مهدی، ۱۳۴۲ -
شناسه افزوده	: شیخ زاده، محمد، ۱۳۵۹ -
وضعیت فهرست نویسی	: فیا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چگونگی ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت

تالیف: دکتر مهدی ناظمی اردکانی - محمد شیخ زاده

ناشر: انتشارات آثار فکر

چاپ اول ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

صحافی: نشاط

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۳-۱۶-۱

● تهران: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

این کتاب برگرفته از گزارش طرح پژوهشی به سفارش مؤسسه مطالعات و

پژوهش‌های بازرگانی می‌باشد.

قیمت ۱۵۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: فرهنگ ابزار و شهادت و شاخصه های آن
۱۴	اهمیت فرهنگ
۱۵	مفهوم لغوی فرهنگ
۱۶	تعاریف گروه بندی شده فرهنگ
۱۸	تعریف های توصیفی
۱۸	تعریف های تاریخی
۱۹	تعریف های هنجاری
۱۹	تعریف ابزاری
۲۰	تعریف های ساختاری
۲۰	تعریف های تکوینی
۲۰	معنای فرهنگ در میان برخی از صاحب نظران ایرانی
۲۲	ابعاد مختلف فرهنگ
۲۳	مفاهیم اساسی در فرهنگ شناسی
۲۶	نمادهای فرهنگی و تعریف آنها
۲۷	فرهنگ الهی و انسانی
۲۷	فرهنگ اسلامی
۲۸	تفاوت فرهنگ و تمدن

۲۸	ویژگی‌های فرهنگ
۳۱	کارکردهای فرهنگ
۳۲	فرهنگ شهادت
۳۳	تعریف شهادت
۳۳	تعریف فرهنگ شهادت
۳۵	مصادیق شهید
۳۷	فرهنگ شهادت و ویژگی‌های عمده فرهنگ
۳۸	فرهنگ شهادت و ابعاد مختلف فرهنگ
۴۱	کارکردهای مختلف فرهنگ شهادت
۴۱	فرهنگ شهادت و پوشش‌های فرهنگی
۴۳	ویژگی‌های شهادت
۴۳	تغییرات اجتماعی و فرهنگی شهادت
۴۴	فرهنگ شهادت و هویت فرهنگی
۴۵	فرهنگ ایثار
۴۶	مفهوم ایثار
۴۷	ابعاد ایثار
۵۰	ایثار و ماهیت اجتماعی آن
۵۳	اهل ایثار از منظر دین
۵۵	ویژگی‌های فردی توسعه‌یافتگی و ایثار
۵۷	اعتقادات و رفتارهای ایثارگرانه
۵۸	تفاوت روحیه ایثارگری با رفتارهای بیمارگونه خود ستیزانه
۵۹	شاخص‌های فرهنگ ایثار و شهادت
۶۱	فرهنگ شهادت و فرهنگ بسیجی
۶۹	فصل دوم: توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در جامعه و راه‌های اصلی آن
۶۹	مقدمه
۷۰	جامعه‌پذیری

فرهنگ پذیری	۷۱
زمینه‌های تحقق ایثار و شهادت	۷۳
ویژگی های جامعه توسعه یافته و تقویت کننده فرهنگ ایثار و شهادت	۷۷
عوامل تقویت کننده فرهنگ ایثار و شهادت طلبی	۷۸
آسیب شناسی شیوه‌های ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۷۹
ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۱
دوخطای عمده در تبلیغ فرهنگ ایثار و شهادت	۸۳
ویژگی‌ها و خصوصیات یک مروج حوزه ایثار و شهادت	۸۴
موانع مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۴
موانع فرهنگی مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۵
موانع اقتصادی مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۶
موانع سیاسی مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۶
موانع بین‌المللی مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۷
راههای مقابل با موانع مؤثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۸۸
عوامل مؤثر بر گسترش فرهنگ ایثار و شهادت	۸۹
خانواده و نقش آن در پدیدآیی و گسترش فرهنگ ایثار و شهادت	۹۱
رسانه‌های جمعی و فرهنگ ایثار و شهادت	۹۶
مراکز آموزشی فرهنگ ایثار و شهادت	۱۰۱
نقش سازمانها در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت	۱۰۷
راهکارهای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در جامعه	۱۱۴
فصل سوم: توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان و رابطه آن با نقش و جایگاه ایثارگران در سازمان	۱۲۹
مقدمه	۱۲۹
ویژگی‌های فرهنگ سازمانی	۱۳۰
عناصر تشکیل دهنده فرهنگ سازمانی	۱۳۱
نقش فرهنگ در سازمان	۱۳۲

۱۳۲	ارکان فرهنگ سازمان
۱۳۶	کارکردهای فرهنگ سازمانی
۱۳۷	مدلهای فرهنگ سازمانی
۱۳۷	مدل گردن
۱۳۸	مدل رابینز
۱۳۹	مدل هاروی براون
۱۴۰	مدل استانی دیویس
۱۴۲	مدل مکانیکی ارگانیکی
۱۴۳	مدل چارلز هندی
۱۴۵	مدل هرسی بلانچارد
۱۴۶	مدل کوئین
۱۴۸	مدل ریچارد دفت
۱۵۰	مدل هافستد
۱۵۲	مقایسه و جمع بندی مدل های فرهنگ سازمانی
۱۵۴	تغییر فرهنگ سازمانی
۱۵۵	فرایند تغییر فرهنگ سازمانی
۱۵۶	مقاومت در مقابل تغییر
۱۵۷	عوامل مؤثر بر نحوه تغییر فرهنگ و اثربخشی آن
	روش های تغییر و توسعه ی فرهنگ سازمانی با تأکید بر ارتقاء فرهنگ ایثار و
۱۵۸	شهادت در سازمان
۱۶۲	شاخص های توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان
۱۶۳	نقش و جایگاه ایثارگران در توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان
۱۶۵	تعیین شاخص های سنجش فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان
۱۸۱	فصل چهارم: چگونگی سنجش و ارزیابی جایگاه ایثارگران در سازمان
۱۸۱	مقدمه

۱۸۲	آیین‌نامه ارزیابی جایگاه ایثارگران در سازمان
۱۸۲	تعاریف:
۱۸۲	نحوه ارزیابی جایگاه ایثارگران
۱۸۴	نحوه تعیین ضریب اهمیت پستهای سازمانی
۱۸۵	نتیجه‌گیری
	فصل پنجم: شناسایی و ارزیابی جایگاه جامعه ایثارگران وزارت صنعت، معدن و تجارت
۱۸۷	
	فصل ششم: ارزیابی عملکرد جامعه ایثارگران در مقایسه با عملکرد جامعه عمومی
۲۰۵	
۲۰۵	مقدمه
۲۰۶	دستورالعمل اجرای ارزشیابی کارکنان دولت
۲۲۲	دستورالعمل کاربردهای نتایج ارزشیابی در تصمیمات اداری
۲۲۲	استفاده از نتایج ارزشیابی در آموزش کارکنان دولت
۲۲۳	استفاده از نتایج ارزشیابی در طرح مسیر ارتقاء شغلی
۲۲۳	استفاده از نتایج ارزشیابی در تغییر شغل
۲۲۴	استفاده از نتایج ارزشیابی در ضوابط همترازی (ماده ۸) قانون (نه یک)
۲۲۵	استفاده از نتایج ارزشیابی در ارتقاء گروه
۲۲۶	استفاده از نتایج ارزشیابی در تعیین ضریب افزایش ستوانی
۲۲۶	استفاده از نتایج ارزشیابی در افزایش فوق‌العاده شغل برجستگی
۲۲۶	استفاده از نتایج ارزشیابی در تشخیص خدمت برجسته
۲۲۷	استفاده از نتایج ارزشیابی در اعطای گروه تشویقی مدیران
۲۲۸	نتایج ارزیابی جامعه ایثارگر و جامعه عمومی وزارت بازرگانی
	فصل هفتم: نگرش سنجی در جامعه نسبت به سهم تأثیر جامعه ایثارگران در توسعه فرهنگ ایثار و شهادت
۲۳۱	
۲۳۱	مقدمه

نگرش و نگرش سنجی ۲۳۲

تحلیل نتایج نگرش سنجی ۲۳۳

مشخصات پاسخ دهندگان ۲۳۳

فصل هشتم: بررسی و ارائه راههای ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت در وزارت

بازرگانی ۲۴۵

مقدمه ۲۴۵

راههای ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت در وزارت بازرگانی ۲۴۷

www.ketab.ir

پیشگفتار

پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی با جانفشانی و نثار خون شهیدان بدست آمد. اگر ایشار و از جان گذشتگی شهدا نبود، شاید اسلام نمی توانست بدین طریق در سراسر جهان اثرگذار باشد. همواره در طول تاریخ شهدا با خون خود درخت اسلام را آبیاری کرده و جوامع را از ظلم و انحراف نجات بخشیده اند. بنابراین ارزش ها و فرهنگ والای شهادت همواره باید در جامعه ترویج یابد. بخصوص نسل جوان که گردانندگان جامعه فردا خواهند بود باید با این فرهنگ و ارزش ها به خوبی آشنا شوند. از آنجایی که نسل جدید، شاهد انقلاب و جنگ تحمیلی نبوده و بسیاری از ابعاد حوادث مهم برای او ناشناخته است، در این میان او آشنایی اندکی با شهیدان و فرهنگ ایثار و شهادت دارد. لذا درصدد برآمدیم تا با گردآوری و عرضه این مطالب عوامل و شیوه های موثر بر ترویج فرهنگ ایثار و شهادت را بررسی نماییم.

هدف از ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، ضمن فروزان نگهداشتن این چراغ رهایی بخش، برای هر زمانی است که دشمن خیره سر، آهنگ نابودی دین و ایمان و تعرض به میهن و ناموس نماید؛ اما لازمه داشتن چنین رویه ای، گسترش سیره و روش زندگی نجات بخش شهیدان و ایثارگران در جامعه است و جنبه برجسته آن انجام دادن کارها برای خدا و رهایی از وابستگی و دلبستگی به «ثروت و جاه و مقام و نیز دلبستگی ها و وابستگی های مادی است.» اما سوال اساسی اینجاست که چرا ترویج فرهنگ ایثار و شهادت با برخی موانع روبرو شده است؟

در این تحقیق برآنیم تا به این سوال پاسخ دهیم که « چگونه می توان فرهنگ ایثار و شهادت را در وزارت بازرگانی ارتقاء داد؟ ». فرضیه اصلی تحقیق این است که «حضور همکاران ایثارگر در پست های مؤثر وزارت بازرگانی، در صورت داشتن شرایط احراز، موجب تقویت فرهنگ ایثار و شهادت در این وزارت خانه می شود». یا به عبارتی مهمترین راه ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت، عملکرد مثبت ایثارگران در پست های سازمانی است. هر چه افراد شایسته متناسب به جامعه ایثارگران در پست های کلیدی

مشغول به خدمت باشند، فرهنگ ایثار و شهادت، بهتر و بیشتر تقویت می شود. زیرا افراد ایثارگر به دلیل اعتقاد و باور عمیقی که دارند برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نیازی به سخنرانی و صحبت کردن ندارند بلکه با عمل خود فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان ترویج می کنند. این فرضیه با جمع آوری اطلاعات عملکردی و نگرش سنجی در وزارت بازرگانی مورد آزمون قرار گرفته و تأیید گردید.

بدین منظور این کار تحقیقاتی در هشت مرحله طراحی و انجام شد. در بخش اول به بررسی فرهنگ ایثار و شهادت و شاخص های آن پرداخته می شود سپس در بخش دوم راهکارهایی برای توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در جامعه ارائه می گردد و در بخش سوم ضمن بررسی راههای توسعه فرهنگ ایثار و شهادت در سازمان به نقش و جایگاه ایثارگران در ترویج این فرهنگ نیز اشاره می شود و در بخش چهارم چگونگی سنجش و ارزیابی جایگاه ایثارگران در سازمان مورد بررسی قرار می گیرد. در بخش پنجم گزارش، جایگاه جامعه ایثارگران در وزارت صنعت، معدن و تجارت شناسایی و ارزیابی می گیرد. در بخش ششم گزارش نتایج ارزیابی عملکرد ایثارگران در مقایسه با سایر کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه می شود. در بخش هفتم گزارش به بررسی نتایج بدست آمده از نگرش سنجی از کارکنان در خصوص جامعه ایثارگران می پردازد. در بخش هشتم نیز راهکارهای پیشنهادی جهت ارتقاء فرهنگ ایثار و شهادت در وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه می شود. در پیوست گزارش نیز نمونه ای از پرسشنامه های بکار رفته در تحقیق ارائه می گردد.

دکتر مهدی ناظمی اردکانی

هیأت علمی دانشگاه امام حسین "علیه السلام"

محمد شیخ زاده